

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СОВЕТ
СТАРОМЕНЗЕЛЬ БАШЫ СЕЛЬ ПОСЕЛЕНИЯСЕ
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНА**
ул.Ленина, д.60, с. Старый Мензелябаш, 423354 Телефон: (85559) 4-53-46 E-mail:
Smnz.Sar@tatar.ru
**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ИСКЕ
МИНЗЭЛӘБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

Ленин урамы, 60 йорт, Иске Минзәләбаш авылы, 423354 Телефон: (85559) 4-53-46 E-mail: Smnz.Sar@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

01.09. 2015 ел

КАРАР

№15

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлегенең коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131 номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 өлешенең 6.1 пункты, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Жирлекләрнең, шәһәр округларының коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 14.06.2013 № 502 карары һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Уставы, Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлеге советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзәләбаш авыл жирлегенең коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасын кушымта нигезендә расларга,

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Сарман муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлеге башлыгы А.Р. Мияссаровага йөкләргә.

Сарман муниципаль районының
Иске Минзәләбаш авыл Советы рәисе

А.Р.Мияссарова

- 2025 ЕЛГА КАДӘР

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл
жирлегенең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы**

Иске Минзәләбаш авылы

Иске Минзэлэбаш авыл
жирлеге Советының 2015
елның 01 сентябрдәге 15
номерлы карары белән
расланды

Программа паспорты

Программаның исеме	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенә коммуналь инфраструктурасын 2025 елга кадәр комплекслы үстерү программасы
өчен нигез эшләү программаны	Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге башлыгы карары нигезендә Иске Минзэлэбаш авыл жирлегендә яшәүчеләрне коммуналь челтәрләрнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм эчә торган су белән җитәрлек күләмдә тәмин итү, халыкның сәламәтлеге торышы һәм социаль-иқтисадый хәлнең яхшыруы турында карар.
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның заказ бирүчесе	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп чараларын башкаручылар	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге башкарма комитеты район коммуналь комплексы, оешмалары, башка оешмалар
Программаның максаты	Авыл жирлеге халкын сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре белән тәмин итү коммуналь челтәрләр һәм эчә торган су белән тиешле күләмдә нормативлар тәмин итү; шушы нигездә халыкның сәламәтлеге торышы яхшыру; Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге территориясенә социаль-экологик хәлнең яхшырту.
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - өлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормаларына туры килүен тәмин итү өчен гомумтөзелеш эшләрен уздыру; - объектларда гомумтөзелеш эшләре башкару

	юынтык су чыгару - суну экономияле тотуга юнэлтелгэн чаралар үткөрү; - торак пунктларда су белән тээмин итүнең автоном чыганакларында су эзерләү һәм аларны зарарсызландыру технологияләрен гамәлгә кертү эшен дәвам итү - торак пунктларда төче су ятмаларын эзләү һәм скважиналарны төзекләндерү - су үткөрү челтәрләрен һәм су белән тээмин итү системаларын реконструкцияләү.
сроклары һәм этаплары гамәлгә ашыруның программаны	2015 - 2025 ел
Программаны финанслауга ихтыяж күләме	Эшлэнгән программа нигезендә
Программа үтәлешен тикшереп торуну оештыру	Эшлэнгән программа нигезендә
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре	Программаны гамәлгә ашыру түбәндәге күрсәткечләргә ирешүне тээмин итәргә тиеш: торак төзелеше күләмнәрен ел саен 0,5 мең кв.м. га кадәр арттыру; тәүлеккә 105 литрдан 140 литрга кадәр күләмдә су куллану күләмен житкерү

Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, ул каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган һәм каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыра торган юридик зат;

2) инженерлык инфраструктурасы - муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) агып төшүче суларны, шул исәптән торбаүткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм жылылык, су белән тээмин итү, агып төшүче суларны чыгару һәм чистарту өлкәсендә кулланыла торган башка объектлар жыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны (яисә) утильләштерү өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә алган жылылык, су белән тээмин итү, агып төшүче суларны чистарту һәм чистарту өлкәсендә аның тарафыннан товарлар (хезмәтләр күрсәтү) житештерүне тээмин итү буенча күрсәтелгән оешма эшчәнлеге программасы (алга таба шулай ук - житештерү программасы)

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - коммуналь инфраструктура һәм каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен кулланыла торган объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул әлеге системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтыяжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын күтәрүне, муниципаль берәмлек территориясендә экологик өзгәртүне яхшыртуны тээмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

б) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган коммуналь инфраструктура һәм көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны төзү һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында (алга таба шулай ук - инвестиция программасы);

7) **коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәтләренә тарифлар** - коммуналь комплекс оешмалары белән алар житештерә торган товарларны (күрсәтелгән хезмәтләрне) исәпләү буенча башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәягә (тарифка) керә торган бәяләр ставкалары коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәтләренә тарифларны исәпкә алмыйча;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - коммуналь комплекс оешмаларының товарларга һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифне үз эченә алган бәяләр (тарифлар), су белән тээмин итүне, агып төшүче суларны чыгаруны һәм чистартуны тээмин итү, каты көнкүреш калдыкларын

утильләштерү (күмү), кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә түләүләрне исәпкә алмыйча, товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итә торган бәяләр ставкалары;

9) яна төзелә торган (реконструкцияләнгән торган) күчмәс мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы - күрсәтелгән күчмәс мөлкәт объектларын инженерлык-техник тәмин итү чөптөрләрненә тоташтыру өчен түләүне формалаштыручы бәя ставкасы (алга таба - коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук - коммуналь комплекс оештыруның тоташтыру тарифы);

11) инженер-техник тәмин итү чөптөрләрненә тоташтыру өчен түләү - реконструкцияләнгән торган бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар керткән түләү, шулай ук бинаны, корылманы, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы керткән түләү, әгәр әлеге реконструкция яңартыла торган бинаның, корылманың, корылманың, башка объектның (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү) торгызыла торган йөкләнешен арттыруга китергән очракта;

12) кулланучылар өчен бәяләргә (тарифка) өстәмә - коммуналь комплекс оешмалары белән кулланучыларны исәпләгәндә сатыла торган бәя ставкасы, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында билгеләнә һәм каторойсооның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны зарарлаучы инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы оешмаларның товарларга һәм оешма-коммуналь комплексы хезмәт күрсәтүләрненә түләүләрненә суммасын (алга таба шулай ук - кулланучылар өчен тариф (тариф) бәясенә арттыра) арттыра;

13) кулланучылар бәяләрненә (тарифына) өстәмә рәвештә коммуналь комплексны оештыру һәм хезмәт күрсәтүләргә - бәя ставкасы, ул кулланучылар даяткалары бәясенә (тарифына) өстәмә рәвештә коммуналь комплексның даяжын билгели, күрсәтелгән оешма белән исәп-хисапларда ул тутыра торган товарларны (күрсәтелгән хезмәтләрненә) исәпләгәндә исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыру инвестиция программасын финанслауда кулланыла;

14) тарифлар һәм өстәмәләр - оештыру-коммуналь комплексы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләрненә тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташуга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тарифлары искәрмә, шулай ук оештыру-коммуналь хужалык комплексы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләрненә тарифларга һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр,

«Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын жайга салу нигезләре турында» Федераль закон нигезендә 2004 елның 30 декабрдендә 210-ФЗ номерлы (2005 елның 26 декабрдендә 184-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр нигезендә жайга салынырга тиешле;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешен мониторинглау - коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлеше турында мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектларның торышы һәм үсеше турында мәгълүматны периодик жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрненән файдалану мөмкинлегә - кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан тиешле товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу һәм алардан файдаланучыларга түләү мөмкинлегә;

17) жылылык, су белән тәмин итү, су бүлөп бирү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәтләрнен кулланучылар - килешү буенча электр һәм жылылык энергиясә, су, каты көнкүреш калдыкларын аерып алу һәм утильләштерү (күмү) буенча хезмәт күрсәтүләр, үз хужалык-көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтыяжлары өчен каты көнкүреш калдыкларын (алга таба - кулланучылар) сатып ала торган затлар.. Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, су чыгару, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрнен түбәндәгеләр үти:

а) күпфатирлы йортларда - торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар, алар югарыда күрсәтелгән товарларны шушы күпфатирлы йортта мсяпомещениеләрдән файдаланучы затларга яисә күпфатирлы йорт милекчеләре белән турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләрненә коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен сатып алалар;

б) торак йортта - бу йортның милекчесә яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүчә аның тарафыннан вәкаләт бирелгән зат;

18) коммуналь комплекс оештыруның финанс ихтыяжлары - коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасын һәм (яисә) инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча коммуналь комплекс оешмасында товарларны реализацияләүдән (ялчыларны күрсәтүдән) акчалар күләменә исәп-хисап күрсәткеләре.

Муниципаль берәмлекнен кыскача характеристикасы

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Иске Минзэлэбаш авылы (Сарман авылы үзәгеннән 25 км ераклыкта урнашкан административ үзәк) һәм Кужак авылы керә.

Жирлек Татарстан Республикасының көнчыгышында, Сарман муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге төньякта - Леш-Тамак авыл жирлеге белән, көнчыгышта һәм көньякта - Сарман муниципаль районының «Жәлил проспекты» шәһәр жирлеге белән чиктәш. Көнбатышта жирлек Әлмәт муниципаль районы белән чиктәш.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең гомуми мәйданы - 6820,43 га, шул исәптән 238,68 га торак пунктлар мәйданы бар, шулардан: Иске Минзэлэбаш авылы - 168,78 га, Кузяк авылы - 69,92 га.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге жирләре ундырышлы. Климат уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар.

Жирлек территориясендә Ромашкино нефть ятмасы территориясендә «Татнефть» ААЖ нефть чыгара.

Жирлектә гомуми белем бирү мәктәбе, балалар бакчасы, авыл мәдәният йорты, авыл клубы, китапханә, фельдшер-акушерлык пунктлары, сбербанк бүлекчәсе, почта бүлекчәсе, «Жәлил» агрофирмасы» ЖЧЖенең авыл хужалыгы предприятиесе («Круч-Күл» бүлекчәсе) бар.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк һәм жирле автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең төп транспорт күчәре - төбәк яисә муниципаль ара әһәмияттәге «Жәлил - Сарман» район автомобиль юлы. Ул Иске Минзэлэбаш авыл жирлеген киңлеккә күчәрә, Иске Минзэлэбаш авылы жирлегенең үзәге, шулай ук Кузяк авылы аша уза. Жирлекнең көнбатыш өлешендә төбәк әһәмиятендәге «Әлмәт - Мөслим» районнара автомобиль юлы уза. Жирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешендә «Азнакай-Дюсумово» төбәк әһәмиятендәге район автомобиль юлы, шулай ук «Салкын Чишмә - Александровка» уза.

Урнашу системасында роль.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең территория оешмасы Сарман муниципаль районына урнашу системасының бер өлеше булып тора, ул Татарстан Республикасында халыкны күчәрү буенча Яр Чаллы төркем системасына керә.

Татарстан Республикасын территория планлаштыру схемасында урнашу системаларын үстерү потенциалына үткәрелгән анализ нигезендә Сарман муниципаль районы урта районнар төркеменә керә урнашу системасын үстерү потенциалы күрсәткече белән.

Халыкны күчәрү системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып автомобиль юлы тора, аның буенча торак пунктларның бер-берсе белән һәм Сарман районы үзәге белән элемтәсе гамәлгә ашырыла.

Елга челтәре икенче система барлыкка китерүче фактор булып тора, аның буенча тарихи үсеш нәтижәсендә жирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясен күчәрәп утырту системасы формалаша башлады.

2011 ел башына Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв. км га 14,2 кеше тәшкил иткән. Сарман муниципаль районының территория планлаштыру схемасында үткәрелгән анализ нигезендә Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге халык тыгызлыгы уртача дәрәжәдән түбән булган районнар төркеменә керә.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегендә 945 кеше яшәгән халык Иске Минзэлэбаш авылында - жирлек үзәге, Кузяково авылында - гади торак пункт.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең урнашу системасы ике рангтан тора.

Беренче рангны жирлекнең Иске Минзэлэбаш авылы үзәге алып тора, анда 740 кеше яши, анда административ функцияләр урнаштырылган, АПК предприятиеләре, мәгариф, мәдәният, спорт, сәламәтлек саклау учреждениеләре, сәүдә предприятиеләре урнашкан.

Икенче ранг Кужак авылының гомуми саны 205 кешедән тора.

1. Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәэмин итү

Хужалык-эчә торган су белән тәэмин итүнең төп чыганагы

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге - жир асты сулары. Халык су белән артезиан скважиналарыннан да, чишмәләрдән дә файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтүче барлык су белән тәэмин итү системалары мөстәкыйль (һәр торак пункт өчен эшләнгән) булып тора һәм бер-берсе белән берничек тә бәйләнмәгән.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеген су белән тәэмин итү системасы корылмалары турындагы гомуми мәгълүматлар Иске Минзэлэбаш авылы, Кужак авылы таблицасында

атамасы	скважина,		ЗСО, шт.	Саны	Озын
авыл	данә	скважина,		ВВ/емкост ь, шт.	челтәр суүткәргеч

жирлекләр, торак пункт		м3/тәүлек			, км/ искергән
Иске Минзәләбаш авылы	3	720	3	3/-	13,0/6,0
Иске Минзәләбаш авылы	1	240	1	1/-	11,0/5,0
Кужак ав.	1	240	1	1/-	2,0/1,0

Гидродробон магний-кальций химик составы буенча су СанПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Су үткәрү чөлтәрләре су жыю колонкалары белән жиһазландырылган. Янгынга каршы су запасы су башняларында саклана. Су манарасы поселокның су куллануын көйләп тора, чөлтәрдә кирәкле напор тудыра, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклай.

Житештерү билгеләнешендәге объектларны һәм агросәнәгать комплексын су белән тәмин итү су белән тәмин итүнең үз чыганаclarыннан (артезиан скважиналары) гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч чөлтәренә проблемалы характеристикалары: суүткәргеч торбаларның искерүе һәм искерүе, арматураның тузуы. .

Моңың белән бәйле рәвештә, еш кына аварияләр һәм агып китүләр була, һәм нәтижәдә, үз ихтыяжлары өчен суның югары югалтулары күзәтелә; корыч суүткәргечләр коррозиясе аркасында суны икенче мәртәбә пычрату.

Канализация

Иске Минзәләбаш авылында үзәкләштерелгән су чыгару системасы.

Халыкның төп өлеше су үткәргичи торган стеналы һәм сулы юллардан файдалана. Шәхси төзелеш йортларында чүп-чар чокырлары мөстәкыйль юл белән урнаша.

Территорияне санитар чистарту

Өлеге бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, алып ташлау, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, юкка чыгару, файдаланылмый торган сәнәгать калдыкларын зарарсызландыру мәсьәләләре «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркыныч калдыкларга кертергә мөмкин. Көнкүреш калдыклары, торак пунктлар янында урнашкан санкцияләнгән чүплекләргә чыгарыла.

жылылык белән тәмин итү

Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә территориясендә Иске Минзәләбаш авылы, Кужак авылы торак пунктлары урнашкан.

Хәзерге вакытта йорт корымаларын жылылык белән тәмин итүнең локаль чыганаclarыннан - табигый газда түбән басым ясаучы бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан жылыталар.

Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә (СОШ, Мәдәният йорты) жәмәгать учреждениеләре 100 кВт һәм аннан да азрак куәтле котельныйлардан файдалана. Авылда булган котельныйларга мәгълүматлар тәкъдим ителмәгән.

газ белән тәмин итү

Хәзерге вакытта Иске Минзәләбаш авыл жирлеген газ белән тәмин итү

Жирлек югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлүче газүткәргечләр һәм ГРС газ бүлү станциясе аша гамәлгә ашырыла.

Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә авыл торак пунктларына табигый газ югары басымлы авылара газүткәргечләр буенча ГРСтан газ бүлү пунктларына кадәр (ГРП, ШРП) бирелгән. Алга таба түбән басым чөлтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

№ т/б	Территория исеме	ГРП		ШРП		Газүткәргеч түбән басымы	
		саны, шт	уяу м/ч	саны, шт	уяу булу, м/ч	Матери ал	Озынлыгы мөһер урыны
1	Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә	2					
	Иске Минзәләбаш авылы	1	Мәгълүм атлар юк	-	-	Ст.	Мәгълүматл ар юк
	Кужак ав.	1	Мәгълүм атлар юк	-	-	Ст.	Мәгълүматл ар юк

электр белән тәмин итү

Иске Минзәләбаш авыл жирлеген, Сарман районын, Татарстан Республикасын электр белән тәмин итү югары вольтлы подстанциядән гамәлгә ашырыла:

- "Промысловая" 159 нчы ПС № 110/35/6 кВ". "Промысловая" ПС трансформаторларының куәте 2x16МВА тәшкил итә. «Промысловая» ПС нән Иске Минзәләбаш ш.п. кулланучылар сатып алынган.

-ПС №83 «КНС-62» 35/6 кВ. "КНС-62" ПС трансформаторларының куәте 1x6,3 МВА тәшкил итә. «КНС-62» ПСыннан Кузяково ш.п. кулланучылар сатып алынган.

Шулай ук Иске Минзәләбаш авыл жирлеге территориясендә 156 ПС, 111 ПС, 127 ПС урнашкан.

ПСда РУ саны подстанция киеренкелеге дәрәжәсе санына туры килә.

Сарман электр челтәрләре подстанцияләре буенча мәгълүматлар таблицادا күрсәтелгән

Местополь ПС	Диспетчерск номер һәм ПС исеме	Метр-кол	кВА	Юкны сөйләмә подстанция, кВ	Үткәрү сәләте трансформатора (Рпр.-ф.)		Ел ахырына планлаштырылганның зурлыгы куәт резервы, кВт	
					кВА	кВт	кВА	кВт
т.п. Ст. Минзәләбаш ш	159 Фикерле	T-1	16000	110/35/6	-	-	-	-
		T-2	16000					
н.п. Лешево	КНС-62	T-1	6300	35/6				

Иске Минзәләбаш авыл жирлегендә, Әлмәт электр челтәрләре мәгълүматлары буенча, 13 трансформатор подстанция урнашкан.

№ пп	Диспетчерлык Номер КТП	Киеренкелек, кВ	КТП, кВА куәте	КТП, кВА куәте резервы
Иске Минзәләбаш авылы				
1	11.2.	6/0,4 кВ	1x250	222,13
2	11.2.	6/0,4 кВ	1x160	135,8
3	11.2.	6/0,4 кВ	1x160	124,9
4	11.2.	6/0,4 кВ	1x160	135,8
5	11.2.	6/0,4 кВ	1x160	129,37
6	11.2.	6/0,4 кВ	1x100	74,15
7	11.2.	6/0,4 кВ	1x250	216,13
8	11.2.	6/0,4 кВ	1x160	130,8
9	11.2.	6/0,4 кВ	1x63	38,3
10	11.2.	6/0,4 кВ	1x63	41,13
Куяк авылы				
1	11.2.	6/0,4 кВ	1x100	82,25
2	11.2.	6/0,4 кВ	1x100	89,25
3	11.2.	6/0,4 кВ	1x250	215,13

Иске Минзәләб авыл жирлегендә торак пунктларында ТП һәм КТП электр белән тәмин ителеш 10 кВ һавадан ВЛ һәм КЛ белән башкарылган.

Тимер-бетон һәм ж/б өстәмәләр белән агач баганалар тибы. Физик халәт канәгатьләнерлек. Таянуларны алыштыру таләп ителми. Электр энергиясен тапшыруның барлык линияләре үзара резервланучы

Электр челтәрләренә гамәлдәге гамәлдәге гамәлдәге тип - божра һәм радиаль. Әлеге схемалар торак пунктларны электр белән тәмин итү категориясен һәм сәнәгать производстволарын гадәттән тыш дәрәжәдә тәмин итә һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

РФ Хөкүмәтенә 31.08.06 номерлы карары нигезендә, анда актив һәм реактив куәт нисбәте күрсәткечләрен исәпләү тәртибе расланган.

Актив һәм реактив куәт арасындагы нисбәтнең аермасы үзгәргән очракта, ф косинусын 0,94 чикләрендә саклау чараларын карарга.

Эшләнмәгән челтәрләр

Хәзерге вакытта Иске Минзәләбаш авыл жирлеге телефонизациясе әлеге районның торак пунктлары урнашкан телефон станцияләреннән гамәлгә ашырыла.

№	Ярдәмче урыннар	учрежден	эксплуатациягә кергү	проект	Түшәм	Плот 1000 гә	Тибы	Каршылар? озынлы
---	-----------------	----------	----------------------	--------	-------	--------------	------	------------------

пп		не тибы АТС	елы	сыешлы к	кулланы ла торган	жит.	кабельлэ р, МСС	гы МСС, км
1	Ленин ур., 19 Минзэлэбаш	ЛВ-М-4	2009	144	138	200	КСПЗП 1x4x09	7,000

Киңәйтү өчен буш майданнар Сарман районы АТСТА бар.

Элемент туры туклану зонасы белән шкаф системасы буенча оештырылган. Сызык хужалык - кабель-һава, траншеяларда һәм кабельләр белән башкарылган

Кабельле канализация һәм һава буенча терәкләрдә. Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенә буенча кабельләрнең озынлыгы таблицада китерелгән.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясә белән шәһәрәра элементларне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертәп, халыкара сөйләшүләренә тәмин итә. Телефон элементсе объектларын тәмин итү, мәгълүматлар тапшыру хезмәтләре күрсәтү, интернетка керү, телевидение тапшырулары өчен проектта проектта проектлана торган объектларга кадәр жепселле-оптик кабель салу тәкъдим ителә.

Кабельле телефон каналын торак һәм ижтимагый төзелеш объектларына кадәр төзү якындагы коедан "Таттелеком" ААЖнең техник мөмкинлекләре турындагы мәгълүматларга караганда гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

Телевидение "ТРК ТВТ" ААЖ телевидение системасыннан тормышка ашырыла. Радиотрансляция гамәлдәге ГРТС системасыннан гамәлгә ашырыла.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары гамәлгә ашыруның

Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

1. Су белән тәмин итү

Хәзерге вазгыятьтә жирлек халкын эчәргә яраклы яхшы сыйфатлы су белән тәмин итү проблемаларын хәл итү өчен, муниципаль берәмлекләрнең дәүләт хакимияте органнары, авыл һәм шәһәр жирлекләре органнары, кызыксынучы оешмалар катнашында, жир асты суларының разведкаланган запасларын үзләштерүне интенсификацияләргә, яңа ятмаларны ачыклау эшләрен киңәйтәргә кирәк. Моннан тыш, авыл торак пунктларында су белән тәмин итүнең автоном чыганаclarын төзү практикасын давам итәргә, су белән тәмин итүнең һәм су бүлүп бирүнең капитал объектларын төзүне гамәлгә ашырырга, су белән тәмин итүнең гамәлдәге системаларын реконструкцияләргә һәм гамәлдәге корылмаларда су эзерләүнең нәтижелә техника чышелешләрен кертәргә кирәк.

Өлеге программаның максатлары түбәндәгеләр:

- Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенә халкын житәрлек күләмдә норматив сыйфатлы эчәргә яраклы су белән тәмин итү;
- шушы нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту;
- Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенә территориясендә социаль-экологик хәленә яхшырту.

Программаның бурычлары

- өлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;
- су белән үзәкләштерелгән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормаларына туры килүен тәмин итү өчен гомумтөзелеш эшләрен үткәргү;
- суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәргү;
- Иске Минзэлэбаш авыл жирлегендә автоном су жыю чыганаclarында су эзерләү һәм аларны зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен давам итү;
- жирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын эзләү һәм скважиналарны төзекләндерү;
- су үткәргү челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
- торак секторын үстерү һәм торак төзелеш өчен жир кишәрлекләрен комплекслы үзләштерү өчен шартлар тудыру;
- халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрү, максатчан параметрларны тәмин итү һәм торак төзелеш күләмнәрен арттыру өчен гамәлдәге төзелеш урыннарында коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлеген тәмин итү.

Гомуми су куллану торак йортларда һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчә торган ихтыяжларга су тотуны, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарда һәм яшел үсентеләргә су тотуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжларына суның хисап чыгымнары, СНиП 2.04.02-84* п. Ясалма су куллану жәмәгать биналарында хужалык-эчә торган һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Тышкы янгын сүндерүгә су тоту нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны 5 нче СНиП 2.04.02-84 нче таблица нигезендә кабул ителде. Анда яшәүчеләрнең һәм төзелешнең катлар санына бәйле рәвештә 5л/с (5 л/с су чыгымындагы 1 янгын) булган хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына карап билгеләнгән. Янгынны сүндерү озынлыгы - 3 сәгать. 8.13130.2009 Халыкта 50дән кимрәк кеше янгынны сүндерү каралмаган.

Урамнарда һәм яшел утыртмаларга су тоту нормасы СНиП 2.04.01 - 85* таблица нигезендә кабул ителде һәм 1 кешегә 60 л/тәүлек тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге хәлгә исәп-хисап нәтижеләре, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына таблицада бирелгән.

Су кулланыу нормалары

№ пп	Торак йортларны төзеклэндерү дәрәжәсе	л/сут
1	Биналар, эчке сууткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән жиһазландырылган	250
2	Жирле су жылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	120
4	Су кулланыу белән бәйлә йортлар су жыю колонкаларыннан	40

Су белән тәэмин итүнең төп юнәлешләре - район халкын эчәргә яраклы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү мөмкинлеген арттыру, су югалтуны киметү.

Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү күздә тотыла:

1. Торак пунктларны үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы белән тәэмин итү, урамнар буйлап божра сууткәргеч челтәрен оештырып, янғын гидрантларын һәм су ташуны турыдан-туры торак йортларга һәм халыкка хезмәт күрсәтү предприятиеләренә урнаштырган;
2. Иске Минзәләбаш авылында заманча технологияләр нигезендә торбалар кулланып су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алмаштыру, Кузяково-1,0 км.
3. Исәп-хисап срогына 4,5 км озынлыктагы Иске Минзәләбаш авылында яңа канализация челтәрләре төзү.
4. Иске Минзәләбаш бистәсендә (1 шт) яңа су башнясы урнаштыру беренче чиратта.
5. Иске бистәсендә халыкны су белән тәэмин итү өчен скважиналар бораулау

Минзәләбаш (1 шт.) беренче чиратта, исәп-хисап срогына 1 шт.

6. Су башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборларын тулыландыру, диспетчерлаштыру системасын гамәлгә кертү;
7. Кулланыучылар тарафыннан суны рациональ тоту һәм су белән тәэмин итү системасында суның сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерү буенча контрольнең көчәюе.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге һәм тәкъдим ителә торган эре объектларына (терлекчелек фермаларына) су белән тәэмин итүнең үз чыганаclarыннан (арт.скважина, чишмәләр каптажы һ.б.) оештыру тәкъдим ителә;

Артезиан скважиналары саны, резервуарлар сыешлыгы, насос станцияләре житештерүчәнлеге, сууткәргеч челтәрнең озынлыгы гидравлик исәп уздырылганнан соң проектлауның алдагы стадияләрендә ачыклана.

Халык тарафыннан хисап су кулланыу

№ пп	Авыл жирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Урта тәүлектә яшәүчеләр саны, м /тәүлек					Омах, м3/сут	Исәпкә алынмаган чыгымнар, м /сут	Су сибү, м3/сут	Янғын сүндерелгән, м3/сут	Терлек. м3/тәүлек	Барлығы м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Оср. м /сут						
Хәзерге торышы.												
1	Иске Минзәләбаш	-	150 28,5	591 82,74	112 4,48	753 115,72	138,86	17,36	45,18	54,0	37,25	269,51
2	Кужак	-	40 7,6	134 18,76	30 1,2	204 27,56	33,07	4,13	12,24	54,0-	1,25	99,18
Гамәлгә ашыруның 1 чираты (2020г)												
1	Иске Минзәләбаш	-	227 43,13	489 68,46	37 1,48	753 113,07	135,68	16,96	45,18	54,0	37,25	266,46
2	Кужак	-	77 14,63	143 20,02	-	220 34,65	41,58	5,20	13,2	54,0	1,25	108,30
Гамәлгә ашыруның хисап срогы (2025г)												
1	Иске Минзәләбаш	-	264 50,16	489 68,46	-	753 118,62	142,34	17,79	45,18	54,0	37,25	272,84
2	Кужак	-	76 14,44	140 19,6	-	216 34,04	40,85	5,11	12,96	54,0	1,25	107,36

2. Су төзелеше

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларны канализацияләү системасын проектлаганда көнкүреш агып төшүче суларны торак һәм ижтимагый биналардан тәүлеккә уртача уртача исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән су куллануны территорияләргә һәм яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча, уртача тәүлеклек уртача исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән су куллануга кабул итәргә кирәк.

Гамәлдәге хәлгә исәп-хисап нәтижеләре, программаны гамәлгә ашыруның барлык срокларына:

Халык тарафыннан хисап тоту

Су бүлеп бирү нормалары

№ пп	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	-уг, л/сут
1	Эчке суүткәргеч, канализация белән жиһазландырылган биналар үзекләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү	250
2	Жирле су жылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	120
4	Су куллану белән бәйлә йортлар су жыю колонкаларыннан	25

№ пп	Авыл жирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Урта тәүлектә яшәүчеләр саны.					(ма х, м3/сут	Исәпкә алынмаган чыгымнар, м3/сут	Итой, м3/сут
		(1)	(2)	(3)	(4)	(3 ср, м /сут			
Хәзерге торышы.									
1	Иске Минзәләбаш авылы	-	150 28,5	591 82,74	112 2,8	753 114,04	136,85	5,70	119,74
2	Кужак авылы	-	40 7,6	134 18,76	30 0,75	204 27,11	32,53	1,36	28,47
Гамәлгә ашыруның 1 чираты (2020г)									
1	Иске Минзәләбаш авылы	-	227 43,13	489 68,46	37 0,925	753 112,515	135,02	5,63	118,14
2	Кужак ав.	-	77 14,63	143 20,02	-	220 34,65	41,58	1,73	36,38
Гамәлгә ашыруның хисап сροгы (2025г)									
1	Иске Минзәләбаш авылы	-	264 50,16	489 68,46	-	753 118,62	142,34	5,93	124,55
2	Кужак авылы	-	76 14,44	14 19,6	-	216 34,04	40,85	1,7	35,77

Халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм су чыганаclarының экологик иминлеген яхшырту максатларында беренче чираттагы чараларда түбэндәгеләр күздә тотыла:

Халыкның санитария-гигиена шартларын яхшырту максатларында һәм су чыганаclarының экологик иминлеге беренче чираттагы чараларда түбэндәгеләрне күздә тотта:

1. беренче чиратта 2,5 км озынлыктагы Иске Минзәләбаш авылында һәм 2,0 км озынлыктагы Кузяково авылында канализация челтәрләре төзү.

2. Иске Минзәләбаш авылында 120 м/тәүлек житештерүчәнлек компактлы чистарту корылмаларын (БОС) беренче чиратта билгеләп кую.

3. гамәлдәге һәм проектлана торган септиклардан һәм янган торак һәм ижтимагый төзелешләрдән (Кузяково авылы) стокларны чыгаруны оештыру;

4. заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып канализация челтәрләрен төзү;

5. чистарту корылмаларына агызу өчен блоклы канализация насос станциясен төзү.

Чистарту корылмалары тибы, КНС саны һәм житештерүчәнлеге, канализация челтәренең озынлыгы эш проектлау стадиясендә тәгаенләнә.

Тиешле чистарту корылмалары булган канализациянең үзәкләштерелгән системасын үстергәнче, күпфатирлы (секция) төзелешле жәмәгать-көнкүреш биналарына һәм торак йортларга хезмәт күрсәтү өчен агып төшүче суларны чистартып, жирле канализация урнаштыру тәкъдим ителә;

Канализация насос станциясенә кирәклегә, аларның саны һәм житештерүчәнлеге, канализация челтәренең озынлыгы гидравлик исәп үткәргәннән соң проектлауның алдагы стадияләрендә ачыклана.

Өске агымны оештыру

Торак пунктларда проектлау вакытына яңгырлы канализация каралмаган. Табигый тайпылыш буенча төркемнәр табигый рельефның түбән участкаларына агылалар.

Планлаштырылган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өстән-өстән агып төшүне оештыру һәм су агызу челтәрләрен урнаштыру күздә тотыла.

Беренче чиратта проектта ливнестоков ачык челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмаларны таләп итми торган иң гади система булып тора.

Авыл жирлегенә бөтен территориясендә, юлның ике ягында - торак пунктларда ачык лотоклар (кюветлар) буенча эшләр башкарыла.

Канау һәм кювет кисеменә төре һәм зурлыгы гидравлик исәпләү нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлеге 1,2 м дан артмаска тиеш. кювет ярларының әйләнәшән 1:1.5 кюветлар буенча озынча уклоннар 0,003 (0.3%) дип билгелиләр.

Су үткәргеч лотокларның нигез тирәнлеген, озынлыгын һәм урнашу урынын юллар проектлаганда аерым эш проекты итеп билгеләргә.

Юлдан тимер-бетон торбалар һәм лотоклар буйлап кюветтан су агызырга кирәк. Аларның диаметрын, озынлыгын, тайпылышын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су бассейнын саклауга һәм суның сыйфатына карата таләпләренә югары булуын исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган өске суларны чыгаруны, тиешле чистартылганнан соң, чистарту корылмалары аша су жыю жайланмалары аша башкарырга тәкъдим ителә.

Исәп-хисап срогына, территорияне төзекләндерү арткан очракта, проект тарафыннан ябык типтагы су агымы челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм территорияләренә төзекләндерү таләпләренә җавап бирә. Жир асты су үткәргеч торбалар - коллекторлар челтәреннән тора, жир өсте суларын яңгыр сулары белән туендыру коелары аша кабул итеп һәм жыелган суларны су агымы челтәренә юнәлтә.

Яңгыр канализациясе челтәре (ябык тип) үтеп йөрү, түбә һәм майданнарда атмосфера суларын чыгару өчен билгеләнгән.

Торак пунктларның авыл территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән жир өсте сулары аларны сулыкларга ташлау алдыннан локаль чистарту корылмаларында яисә яңгыр канализациясе челтәрендә чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына өске катлауның

пычранган өлөшө бирелергә тиеш, ул яңгырлар яуган, кар капламы эрегән һәм юл капламнары юылган чорда барлыкка килә.

Яңгырның аеруча интенсив өлөшөнә һәм иң күп агып төшә торган карлы суларга караган пилот чыгымнар су өстенә чистартылмаган килеш төшә.

Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү сыйдырышлыгын булдырырга кирәк. Су үткөрү линиясе буенча шартлыча-чиста яңгыр сулары агып төшә, сулар чистартылган сулар белән бергә, техник шартлар нигезендә, су кабул итү бүлмәсенә агып төшә.

Коеп яуган яңгыр суларын 1-2 тәүлек агызып торалар. Шул ук вакытта 80-90%ка үлчәнгән матдәләр һәм ХПК күләме кимүенә ирешелә. Ачыкланган суның күләме 1 - 2 тәүлек эчендә кабул ителә.

Зур территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хужалыклары, автохужалыклар һ.б.) өскә агым сулары, шулай ук авыл территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән (бензоаправка станцияләре, автомашиналар стоянкалары, зур автобус станцияләре һ.б.) аларны сулыкларга ташлау алдыннан локаль яки куак чистарту корылмаларында яки яңгыр канализациясе челтәрендә чистартылырга тиеш.

Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы-чиста сулар килә ала, аларны поселок яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә:

- шартлы-чиста житештерү сулары;
- чистартуны таләп итми торган конденсацион һәм житештерү аппаратурасын суытудан; грунт (дренаж) сулары;
- локаль чистарту корылмаларында автомашиналар юудан су.

Әлеге суларның составы «Агым суларын агып төшүче сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре» таләпләрен канәгатьләндерергә һәм аларны чыгару Дәүләт санитария күзәтчелеге органнары тарафыннан расланьрга тиеш.

Бер һәм ике катлы төзелгән территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су үткәргеч жайланмаларны (урам лоткалары, юл кюветлары, су үткәргеч канаулар) куллану юлы белән проектлана, күперләр яки торбалар урамнар, юллар һәм тротуарлар белән кисешкән урында торбалар яки торбалар салу юлы белән проектлана. Лотларның алга таба тайпылышы 0,003 дән дә ким булырга тиеш түгел.

Яңгыр кабул итү коелары юлның озакка сузылган участкаларында (күтәрелү) юллар лотоклары буйлап, юл чатларында һәм жир өсте сулары кушылдыгы ягыннан жәяүле кичүләрдә, түбән урыннарда, түбән төшү урыннарында, өскә сулары агып тормаган ишегалды һәм парк территорияләрендә юллар лотоклары буйлап урнаша. Төп коллектор булган ботаклар белән яңгыр сулары берләшә.

Су үткөрү коллекторының диаметры эш проекты стадиясендә исәпләү белән билгеләнергә тиеш.

Су асты коллекторларына нигез салуның нормаль тирәнлеге 2-3 м, чикле 5-6 м.

Яңгыр суларын алдан чистартканнан соң, су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү бүлмәләренә озатырга тиеш.

Суүсемнәрнең ябык челтәре борт ташлары белән әйләндереп алынган юллар буенча төзелеш зонасында, һәм зур булмаган уклонлы территорияләрдә - 0,004 тән дә ким булмаган урыннарда, майданнарда, ачык типтагы су үткәргечне куллану уңайлырак булмаган жәмәгать биналары урнашкан урыннарда күздә тотыла.

Су объектларына агып төшә торган агып төшүче суларны чистарту дәрәжәсе "Су суларын агып төшүче сулар пычранудан саклау кагыйдәләре" таләпләренә җавап бирергә тиеш. Техник максатларда, ашламалар һәм башка максатлар өчен зарарсызландырылган явым-төшемнәрне куллану өчен шартлыча чиста яңгыр суларын файдалану мөмкинлеген ачыкларга кирәк.

Чистарту корылмалары тибы һәм су бүлеп бирү системалары схемасы эш проектлары стадиясендә эшләнәргә тиеш.

Биналар, корылмалар төзегәндә, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт майданчыклары төзегәндә, ял зоналарында жир өсте суларын филтрлау күләме кими һәм территорияләрдән чыгарыла торган су күләме артачак.

Өскә суларны бүлеп чыгару буенча барлык чараларны катгый уздыру таләп ителә.

Алга таба, өскә катлауны бүлеп бирү чараларының һәркайсы, территориянең инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелүен һәм проект чишелешләре вариантларын техник-икътисадый чагыштыруны исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә эшләнәргә тиеш.

Авыл жирлеген тулысынча төзекләндерү өчен яңгыр канализациясе проектын эшләү тәкъдим ителә.

3. Территорияне санитар чистарту

Елына 1 кешегә калдыклар жыю нормалары «Торак урыннарны санитар чистарту һәм жыештыру» белешмәлеге (Мәскәү, 1990 еллар) һәм СНиП 2.07.01-89*:

- каты көнкүреш калдыклары - елына 1,5-1,1 м³ (төзекләндерүнең дәрәжәсенә карап),
- смёт 1 м² - 5-15 кг,
- Чокырлардан сыеклык - 2000 л.

Авыл жирлеге территориясендә яшәүче торак секторыннан каты көнкүреш калдыклары күләме хисап чорларына таблицада китерелде

атамасы	Каты көнкүреш калдыклары күләме, м ³		
	Хәзерге торышы.	2011 елдан 2020елга кадәр беренче чират	2021 елдан 2025елга кадәр хисап срогы
Иске Минзәләбаш авыл жирлеге	1417,5	1961,45	2264,5
Иске Минзәләбаш авылы	1110	1517,95	1759,72
Кужак авылы	307,5	443,49	504,78

Контейнерларның кирәкле саны түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$P_{cb} = (C \times T \times K_p) : (U \times K_z)$, кайда

Контейнерлар саны, шт;

T - чыгару ешлыгы, асылы;

$K_p = 1,05$ - контейнерларны бушатканнан соң контейнерлар калдыклары белән кабат тутыру

коэффициенты; U=1,2 м³ - бер контейнер күләме; $K_z = 0,75$ - контейнерларны тутыру

коэффициенты. Каты көнкүреш калдыклары туплануның тәүлеклек нормасы C= (P×K_n)

формуласы буенча исәпләнә, кайда

C - каты көнкүреш калдыкларын туплауның тәүлеклек нормасы;

P - территориядә яшәүче йорт биләмәләре һәм башка торак объектлары саны;

N - 1 кешегә туплануның уртача тәүлеклек нормасы (0,003-0,004 м³), торакның төзеклегенә карап;

$K_n = 1,25$ - ТБО туплануның тигезсезлеге коэффициенты.

Таблицада хисап чорлары буенча жирлек өчен кирәкле санда контейнерлар һәм контейнер майданчыклары китерелгән.

Исәп-хисап чорларына (торак төзелеше өчен) контейнерлар һәм контейнер майданчыклары тиешле санда

пп	атамасы	Саны контейнерлар, шт.		Контейный майданчыклар, шт	
		Беренче чират 2020 ел	Исәп-хисап 2025 ел срогы	Беренче 2020 ел чираты	Исәп-хисап срогы 2021 ел
	Иске Минзәләбаш	9	9	3	3
	Иске Минзәләбаш	6	6	2	2
	Кужак ав.	3	3	1	1

Урып-жыю машиналарының тиешле нормасы, 2.07.01-89 нигезендә, түбәндәгеләрне төзи:

- чүп ташучылар - 100 мең кешегә 20 данә;

- урып-жыю машиналары - 1 млн. м² майданга 60 данә;

- ассенизация машиналары - 100 мең кешегә 20 данә. Исәп-хисап чорлары буенча урып-

жыю транспорты саны түбәндәгечә булачак:

- 1 чиратка (2010 елдан 2020 елга кадәр): чүп

ташучылар - $20 \times 978 : 100000 = 1$ шт;

ассенизация машиналары - $20 \times 978 : 100000 = 1$ шт;

- 2025 елның хисап срогына: чүп ташучылар - $20 \times 857 : 100000 = 1$ шт; ассенизация машиналары - $20 \times 857 : 100000 = 1$ шт.

Авыл жирлегенен генераль планында көнкүреш калдыкларын жыю, алып китү һәм утильләштерү системасын оптимальләштерү, территорияне санитар чистарту чаралары каралган:

- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- калдыклар жыю өчен су үткәрми торган контейнерлар урнаштыру белән каты өслекле махсус майданчыклар оештыру;
- каты көнкүреш калдыкларының барлык чүплекләрен бетерү, аларны алга таба рекультивацияләү һәм Жәлил ш.б. да гамәлдәге каты көнкүреш калдыклары полигонына дифференциацияләнган (аерым) чүп жыюны оештыру;
- көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампалар кабул итү буенча кабул итү пунктын оештырырга һәм аларны агулы югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына алып чыгарга;
- пыяла жылыту, пыяла вату, макулатура, металл банкалар, металл ватыклары, пластик шешләр, кижә-мамык жыллар, автомобиль шиннары кабул итү буенча кабул итү пунктын оештырырга
- урам сметасын һәм төзелеш чүп-чарын изоляцияләүче катламны тутыру өчен каты көнкүреш калдыклары полигонына алып ташлау.

4. Жылылык белән тәмин итү

Ут торак, ижтимагый төзелешне - беренче чиратта (2020г) һәм исәп-хисап срогына (2025г) жылылык белән тәмин итү түбәндәгеләрне тормышка ашыру тәкъдим ителә:

- ике контурлы яисә бер контурлы жылылык генераторларыннан төзелгән йорт;
- ижтимагый учреждениеләр - автоном жылылык чыганаclarыннан.

5. Газ белән тәмин итү

Халыкның хужалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяжлары өчен газ чыгымнары Иске Минзәләбаш авыл жирлеге өчен 1 кешегә 42-101-2003 уртақ нигезендә газ куллануның үтелгән күрсәткечләре буенча билгеләнә.

Жирле генераторлардан жылыту өчен газның чыгымнары жылылык йөкләнешенә туры китереп билгеләнгән.

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяжларына газга ихтыяж беренче чиратта (2020г) һәм исәп-хисап срогына (2025г) таблицада күрсәтелгән

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяжларына газга ихтыяж

№ пп	Авыл жирлекләре исеме	Еллык газ тоту, мең нмз/ел	
		1 нче чират (2020 ел)	Исәп-хисап срогы (2025 ел)
	Иске Минзәләбаш	214,06	213,18

Барлығы:	214,06	213,18
-----------------	---------------	---------------

Проект барлык объектларны газ белән тотрыклы тәмин итүгә мөмкинлек бирә торган газүткәргечләрнең гамәлдәге системасын максималь файдалану күздә тотыла.

РФ Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенен «Газ бүлү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлыгы кагыйдәләре» таләпләре нигезендә 2003 елда корыч газүткәргечләр өчен техник диагностикалау файдалануга кертелгәннән соң 40 ел узгач үткәрелергә тиеш.

Газүткәргечләрнең техник торышы турында диагноз кую һәм аларны алга таба куллану ресурсын билгеләү буенча мәгълүматлар булмау сәбәпле, техник чишелешләрдә гамәлдәге газүткәргечләрне максималь саклау һәм куллану күздә тотыла. Житештерү буенча гамәлдәге барлык ГРП торак-коммуналь секторны беренче чиратта һәм хисап чорына газ белән тәмин итәчәк. ГРПны алыштыру таләп ителми.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегендә торак йортлар төзүгә бәйле рәвештә, Иске Минзэлэбаш авылында - 4,0 км, Кузяково авылында - 1,0 км түбән басым газүткәргечләре сузу күздә тотыла.

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеген газ белән тәмин итү схемасы инженерлык челтәрләренәң жыелма график материалында китерелгән. Түбән басымны газ белән тәмин итү челтәрләренәң сузылышын киләчәктә проектлауның алдагы стадияләрендә ачыкларга кирәк.

6. Электр белән тәмин итү

Электр йөкләнешләрен исәпләү

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенәң коммуналь-көнкүреш секторын (КБС) планлаштыру проекты буенча электр йөкләнеше ике сарокка исәпләнгән:

- беренче сарок - 2020 ел;
- хисап сарогы - 2025 ел

Хужалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжларның электр йөкләнешен исәпләү РД нигезендә бер кешегә электр куллану нормалары буенча башкарылган 34.20.185-94 (изм. 1999) "Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструментлары".

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану РД нигезендә 34.20.185-94, 2.4.4 нче табл. "Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясен тотуның сарок күрсәткечләре һәм электр йөкләнешенәң максимумын куллану сәгатләренәң еллык саны". Бер елга электр энергиясен тоту 2,170 мең кВт/кеше тәшкил итә.

Алынган урланган Күрсәткечләр күз алдында тоталар

торак һәм жәмәгать биналарын, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен, транспорт хезмәте күрсәтү объектларын электр белән куллану, тышкы яктырту. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлар, электр жылыткычлары һәм электр жылыткычлары куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте РД нигезендә 34.20.185-94, 2.4.3 табл. "Коммуналь-көнкүреш йөкләнешенәң чагыштырма исәпләү күрсәткечләре сарок". Район өчен электр энергиясенәң чагыштырма куәте 0,492 кВт/кеше тәшкил итте ("кеше" шәһәрләренәң категориясе, табигый газдагы плиталар белән). Таблицада китерелгән күрсәткечләр түбәндәгеләренәң йөкләнешен исәпкә ала: (административ, уку, фәнни, дөвалау, сәүдә, тамаша кылу, спорт), коммуналь предприятиеләр, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары (автомобильләренәң саклау өчен гаражлар һәм ачык майданчыклар), тышкы яктырту. Таблицада, кагыйдә буларак, шәһәр бүлү челтәрләре буенча тукланучы төрле вак фикерле кулланучылар (4 п.п. саналган искәрмәләрдән тыш) исәпкә алынмаган.

Коммуналь-көнкүреш секторының сароклары буенча электр куллану, куәт һәм трансформатор куәте күрсәткечләре

	Чыбык 2021 ел	Беренче сарок 2020 ел	Исәп-хисап Вакыты 2025 ел	Үсеш 2021 ел 2010 ел.
1. Еллык электрокуллану чылар · мең кВт *час/год	2076,69	2111,41	2102,73	26,04
2. Исәп-хисап куәте, кВт	470,84	478,72	476,75	5,91
3. Трансформатор куәте (тулы) куәте), кВА	500,90	509,27	507,18	6,28

Таблицада коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану (мең кВт*ч/год) китерелгән

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллануы, мең кВт.ч/ел

Халык пунктлары	Исәп-хисап сарогы этаплары
-----------------	----------------------------

	Чыбык ел	2020 елның беренче чираты.	2025 елның хисап срогы
<i>Иске Минзэлэбаш урта һөнәри белем биру</i>	2076,69	2111,41	2102,73
Иске б. Минзэлэбаш	1634,01	1634,01	1634,01
Кужак ав.	442,68	477,40	468,72

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте (кВт) таблицада китерелгән

**Коммуналь - көнкүреш
секторының исәп-хисап куәте, кВт**

Халык пунктлары	Исәп-хисап срогы этаплары		
	Чыгыш елы	Беренчесе 2020 елгы чират.	Исәп-хисап срок 2025 ел.
<i>Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге</i>	470,84	478,72	476,75
Иске Минзэлэбаш авылы	370,48	370,48	370,48
Кужак ав.	100,37	108,24	106,27

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап трансформатор куәте (кВА) таблицада китерелгән

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап трансформатор куәте, кВА

Халык пунктлары	Исәп-хисап срогы этаплары		
	Чыгыш елы	Беренче 2021 ел	2025 елның хисап срогы
<i>Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге</i>	500,90	509,27	507,18
Иске Минзэлэбаш авылы	394,12	394,12	394,12
Кужак ав.	106,77	115,15	113,06

Хәзерге вакытта хисап срокларына кадәр фаразлана электр куллануның аз үсеше. Гамәлдәге ТПларга резерв электр куллануны арттыру өчен житәрлек. Килеп туган өзгәрткәчкә бәйләп рәвештә, районны электр белән тәэмин итүнең гамәлдәге схемасын һәм КБС секторы өчен яңа ТП төзүне куллану мөмкинлеге бар, әмма гамәлдәге схемаларның эшкә яраклылыгын саклап калу һәм искөргән ТП, КТП һәм ВЛ реконструкцияләү мөмкинлеге генә бар.

7. Йомгаклау чөлтәрләре

Проект белән телефонлаштыру, телевидение һәм радиофикация системаларын элемент системаларын 100% проектлау тәкъдим ителә.

Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм аның социаль-икътисады нәтижеләлеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләү түбәндәге күрсәткечләргә ирешү зарурлыгын исәпкә алып, 2014 елгы күрсәткечләр белән чагыштыру нигезендә уздырыла:

- халыкны эчәргә яраклы су белән өзлексез тәэмин итү;
- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә туры килми торган эчә торган сунның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгы 2016 елга 0,5 %ка кадәр кимеде;
- коммуналь су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системаларының тузу дәрәжәсе елына 5 %ка кимеде.

Программа чараларын гамәлгә ашыруның гомуми икътисады нәтижәсенә сазлыкны киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешелер дип көтелә.

Программаны гамэлгә ашыру механизмы

Программаны гамэлгә ашыру Иске Минзәлә авыл жирлегә халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамэлгә ашырыла.

1. Иске Минзәлә авыл жирлегә башкарма комитеты :

- Иске Минзәлә авыл жирлегенә коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;

- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник йөкләмәне раслай;

- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан аларны гамэлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү өчен расланган техник бирем шартларына туры килү-килмәү предметына эзерләнгән инвестиция программалары проектларын тикшерә;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр күләме һәм коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмәтләренә тарифларга туры килә торган өстәмә тарифлар, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмә бәяләргә һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифын исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмаларының товарларынан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдалану мөмкинлеген анализлай;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге оешма тарафыннан бирелгән исәпләүләргә раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жиберә;

- коммуналь комплекс оешмалары белән әлеге оешманың расланган инвестиция программасын гамэлгә ашыру шартларын билгели торган коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында шартнамәләр төзи;

- коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программалары үтәлешенә мониторинг үткәрә.

2. Сарман муниципаль районының коммуналь комплексын жирлек башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнгән техник бирем шартлары нигезендә оештыру:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамэлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне эзерли;

- инвестиция программасының эзерлекле проекты һәм аны гамэлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү инвестиция программасы проектын аны формалаштыруга һәм гамэлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүгә расланган техник бирем шартларына туры килү-килмәвенә тикшерү үткәрү өчен муниципаль берәмлекнең башкарма органына тапшырыла;

- кирәк булган очракта, бирелгән исәп-хисапларның туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган, бирелгән инвестиция программасы проектына хисапланган финанс ихтыяжларының яисә әлеге программа проектына аны эшләүгә техник йөкләмә туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган өзекләр;

- расланган инвестиция программасын гамэлгә ашыру шартларын билгели торган коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма органы белән шартнамә төзи.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан коммуналь инфраструктураны төзү һәм модернизацияләүгә алына торган акчалар түбәндәгеләр исәбеннән төзелә:

- тоташтыру һәм соратып алына торган йөкләнешкә тарифның тигез эсәрен тоташтыру өчен түләүләр;

Иске Минзәлә авыл жирлегә генераль планының төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Чыгыш елы 2021 ел	Беренче чират (2012-2020 еллар).	Исәп-хисап срок (2021-2025 еллар)
1.	Иске Минзәлә авыл жирлегенә гомуми мәйданы	га	6820,43	6820,43	6820,43
2.	Торак пунктлар территорияләренә гомуми мәйданы, шул исәптән:	га	238,68	254,14	254,14
	Иске Минзәлә авылы	га	168,78	181,59	181,59

- Кулланучылар өчен бәяләргә (тарифка) һәм бер елда куелган кулланучылар санына (жылыга, суга һ.б.) өстәмә бәянең инвестиция өлешен тәшкил итә.

	Кужак ав. ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^	>	^	^	^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^
3.	Халык				
3.1	Халык саны - барлыгы, шул исәптән	кеше	945	973	969
	Иске Минзәләбаш авылы	кеше	740	753	753
	Кужак авылы	кеше	205	220	216
4.	Казан шәһәренең торак фонды				
4.1	Торак фонды - барлыгы, шул исәптән	мең кв. м.	26,77	29,0	39,63
	Иске Минзәләбаш авылы	мең кв. м.	20,86	22,89	31,53
	Кужак авылы	мең кв. м.	5,91	6,11	8,10
4.2	Яңа торак төзелеше чорында - барлыгы, шул исәптән	мең кв. м.	-	2,23	10,64
	Иске Минзәләбаш авылы	мең кв. м.	-	2,03	8,65
	Кужак авылы	мең кв. м.	-	0,20	1,99
4.3	Гомуми торак мәйданы белән халыкның уртача тәмин ителеше	кв.м./кеше.	28,3	29,8	40,9
3.	Халыкка социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәт күрсәтү объектлары				
3.1	Балалар бакчалары, шул исәптән.	.	20		
	гамәлдәге сакланучы			20	
	- яңа төзелеш				
3.2	Гомуми белем бирү мәктәпләре, шул исәптән.	.	640	640	640
	гамәлдәге сакланучылар		-	640	640
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.3	Амбулатор-поликлиника учреждениеләре, шул исәптән.	пос./ смену	30	30	30
	гамәлдәге сакланучы		-	30	30
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.4	Мәдәният йортлары һәм авыл клублары, шул исәптән	.	350	350	350
	гамәлдәге сакланучы		-	350	350
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.5	Спорт заллары, шул исәптән	кв.м	162	342	342
		Идән мәйданы			
	гамәлдәге сакланучы		-	162	342
	- яңа төзелеш		-	180	-
3.6	Яссы спорт корылмалары, шул исәптән	кв. м.	1220	1897	1897
	гамәлдәге сакланучы		-	1220	1897
	- яңа төзелеш		-	677	-
3.7	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән	кв.м. торг.	218	292	292
	гамәлдәге сакланучылар		-	218	292
	- яңа төзелеш		-	74	-
4.	Халыкка көн күреш хезмәте күрсәтү				
	Гамәлдәге зиратларның гомуми саны, шул исәптән:	га	7,5	7,7	7,7
	Иске Минзәләбаш авылы	га	5,5	5,7	7,7
	гамәлдәге сакланучы	га	-	0	7,7
	- яңа төзелеш	га	-	5,7	-
	Кужак авылы	га	2,0	2,0	2,0
5.	«Транспорт инфраструктурасы»;				
5.1	Региональ яисә муниципальгара әһәмияттәге автомобиль юллары	км	23,86	23,86	23,86
5.2	Жирле әһәмияттәге автомобиль юллары	км	-	-	-

Инженерлык инфраструкурасын модернизациялуга чыгымнар.

№ т/б	атамасы	Озынлыгы, км	Водонапорлы манаралар (шт)	Төзелеш башы (ел)
1	Иске Минзэлэбаш	5	1	2018
2	Кужак	1	-	2018

Иске Минзэлэбаш авыл жирлегенең газ белән тээмин итү системаларын үстерү
2015 ел

№ т/б	атамасы	Участокның майданы (га)	Озынлыгы, км	УТМ бәясе бәяләрдә (млн. сум).	Төзелеш башы (ел)
1	Иске Минзэлэбаш		16,4	-	2016
2	Кужак		3,9	-	2020
	БАРЛЫГЫ		20,3		

Иске Минзэлэбаш авыл жирлеген электр белән тээмин итү системасын үстерү
2015 елдан 2025 елга кадәр

№ т/б	атамасы	Участокның майданы (га)	Озынлыгы, км	Бәясе бәяләрдә СМР млн. сум	Төзелеш башы (ел)
1	Иске Минзэлэбаш		9.5	-	-
2	Кужак		1.05	-	-
	БАРЛЫГЫ		10.55	-	-

